

**Arseenireostus
likvideeritud**

Lk 2.

**Tagasivaade
jõulukuule**

Lk 3.

**Alema XVI
karikavõistlused**

Lk 4.

Teataja

Nissi valla ajaleht

5
2011

Nissi valla keskkonna- reostus väheneb

Projekteerimisfirma Sweco Projekt teeb Nissi Soojuse tellimisel Nissi valla Riisipere ja Lehetu reoveepuhastite projekti ning projekteerib ka uue vee- ja kanalisatsioonitorustiku. Projekteeritav reoveepuhasti hakkab saama kütteks vajalikku soojust hoone alusest rooveemahutist.

Mart Taklai, Sweco Projekti keskkonnatehnoloogia osakonna peaspetsialist, räägib, et reoveepuhasti mahutist tulev soojust kavatakse ära kasutada puhasti tehnohoone kütteks ja ventilatsiooniõhu soojendamiseks, säästlike lahendustega vähendatakse energia tarbimist kuni 30%. „Me näeme ette, et tehnohoone ehitatakse reservuaaride peale, mis toimivad soojuse akumulaatoritena. Hoone piirded – seinad, lagi – ehitatakse energiasäästlike lahenduste nõuetele vastavalt nii, et soojakaod oleksid võimalikult väikesed. Nende soojapidavus on 1,5-2 korda tavapärasest parem ja lootus on, et hoone kütteks kulutatakse lisalektrit minimaalselt. Mahuti sisu on suvel temperatuuriga 16-18 kraadi ja talvel 6-10 kraadi, hoones tuleb hoida 10 kraadist temperatuuri.“ „Täiendavat soojust saadakse protsessimahutitest soojuspumba abil, kaalutakse

ka ventilatsiooniõhu soojusvaheti kasutamise võimalust,“ selgitab Mart Taklai. Jaanus Teder, Nissi Soojuse juhataja, ütleb, et Nissi valla elanikud saavad tulevikus puhtama joogivee ja keskkonnareostus väheneb väga suurel määral. Projekt valmib 2012. aasta sügisel. „Olemasolev vee- ja kanalisatsioonisüsteem rekonstrueeritakse. Luuakse hulgaliselt liitumispunkte kanalisatsioonivõrguga. Riisiperes lisandub planeeritavalt vähemalt 200 liitumist ja Nissis veerandsada.“ Jaanus Tederi sõnul tahtis Nissi Soojus kallineva energia tingimustes, et uus reoveepuhasti oleks võimalikult energiasäästlik. „Päikesepatareid ja tuulikud käivad vallale üle jõu,“ märkis ta. Projekti maksumus on ligi 5,1 miljonit eurot ja sellest tuleb KIKi kaudu Euroopa Liidu ühtekuuluvusfondi finantseering 3,53 miljonit eurot. Ülejäänud finantseerivad Nissi Soojus ja vald Euroopa Investeeringuspanga kaasabil. Nissi Soojus haldab Riisipere katlamaja ja on Nissi valla vee-ettevõtja.

Reoveepuhasti projekt valmib veebruaris, seejärel tehakse ehitushange. Torustikku ehitab Nissi vallas peatöövõtjana Terrat.

Sweco Projekt on Eesti suurimaid ehituslik-arhitektuurse, tehnoloogilise ja keskkonnalaalse projekteerimise valdkonnas tegutsevaid firmasid. Ettevõtte kuulub Skandinaavia ja Ida-Euroopa suurimasse projekteerimiskontserni Sweco AB. ■

TURBA GÜMNAASIUMI JÄTKUSUUTLIKKUS!

teisipäeval 14. veebruaril

kell 19:00

Turba Gümnaasiumi saalis

Nissi valla volikogu esimees Annely Ajaots,
vallavanem Peedo Kessel ja
Turba Gümnaasiumi direktor Regina Multram
kutsuvad arutelule
kõiki lapsevanemaid
ja kooli tulevikust huvitatud inimesi

Nissi Vallavalitsuse istungitel otsustatust

28. november 2011

Määrati Turba alevikus Tehase tänav ja Riisipere alevikus Kadaka tee alune ja teenindamiseks vajalik maa seoses maa munitsipaalomandisse taotlemisega.

Seati hooldus ühele raske puudega isikule, määrati talle hooldaja ning hooldajale hooldajatoetus.

Vabastati üks hooldaja hooldaja kohustuste täitmisest.

Otsustati maksta ravimitoetust kahele taotlejale kogusummas 39,18 eurot.

Arutati Riisipere Lasteaia hoolekogu ettepanekut lasteasutuse muude kuldade katmiseks vanemate poolt. Ettepaneku kohaselt suureneks järgmisest aastast õppevahendite kulu 1,21 euro võrra ning kohatasu 2,61 euro võrra. Vallavalitsus asus seisukohale, et vanemate poolt makstavat osa võiks suurendada alates järgmisest õppeaastast ning otsustas asuda ette valmistama määruse eelnõu järgmisest põhimõtetest lähtuvalt:

- vanemate poolt kaetav osa ei saa sõltuda rahvastikuregistrijärgsest elukohast;
- kohatasu ja õppevahendite kulu peaks maksma 12 kuu eest (praegu makstakse õppevahendite kulu 9 kuu eest);
- jätkuvalt vabastada kohatasu maksimisest perekonnad, kus lasteaias käib vähemalt kolm last;
- kohatasu mitte suurendada, suurendada õppevahendite kulu;
- rakendada muudatust alates 01.09.2012. a.

Kinnitati AS Nissi Soojus 01.07.2010–30.06.2011 majandusaasta aruanne.

Kooskõlastati AS Nissi Soojus veeteenuse hinna ettepanek, mille kohaselt AS Nissi Soojus võib kehtestada veeteenuse hinnad alates 01.01.2012 järgnevalt: tasu võetud vee eest 1,14 €/m³ ja tasu reovee ärajuhtimise eest 1,68 €/m³ (koos käibemaksuga).

Otsustati rahuldada Üllesingi taotlus hajaasustuse veeprogrammist toetuse saamiseks ning jäeti rahuldamata Tarmo Paltsi taotlus.

Kinnitati Lehetu Raamatukogu nõukogu koosseis järgmiselt: Monika Joa, Lilli Liivas ja Kaijaliina Paimla.

Nõukogu volitused kehtivad kuni 30.11.2013.a.

Kinnitati Riisipere Raamatukogu nõukogu koosseis järgmiselt: Kai Marjamäe, Jane Paju, Liivi Tammemäe, Jaanus Teder ja Signe Traks. Nõukogu volitused kehtivad kuni 30.11.2013.a.

Kinnitati Turba Raamatukogu nõukogu koosseis järgmiselt: Helen Bristol, Viive Karutoom, Viivika Laak ja Teevi Noortoots. Nõukogu volitused kehtivad kuni 30.11.2013.a.

12. detsember 2011

Määrati projekteerimistingimused Kaitseministeeriumile laokompleksi püstitamiseks Lintsi linnaku ja Vindla kinnistutele; Eesti Energia Võrguehitus AS-le Siimika külas Nõmme kinnistu elektriliitumise projekteerimiseks ja Riisipere alevikus Kungla tn 4 kinnistu elektriliitumise projekteerimiseks.

Anti kirjalik nõusolek Risto Seppämile elamu abihoonel (varjualuse) ehitamiseks Munalaskme külas Telliskivi väikekoht 3 kinnistule.

Väljastati kasutusload elamule ja saunale asukohaga Munalaskme külas Raja kinnistul.

Kooskõlastati puurkaevu rajamine Rehemäe külas Aarüllil maaüksusele.

Määrati Riisipere alevikus Vana-Haapsalu maantee, Liiva tee ja Männiku tee alune ja teenindamiseks vajalik maa seoses maa taotlemisega munitsipaalomandisse.

Otsustati maksta:

- koolitoetust õpilaskodu üüri tasumiseks

ühele taotlejale ajavahemiku 01.10–31.12.2011 eest kogusummas 180 eurot;

- toetust huvialaringi osalustasu maksamiseks ühele taotlejale ajavahemiku 01.01–31.05.2011 eest kogusummas 10 eurot;
  - koolilõunatoetust ühele taotlejale ajavahemiku 01.01–05.06.2011 eest kogusummas 113,85 eurot;
  - ravimitoetust neljale taotlejale kogusummas 164 eurot;
  - erakorralist toetust kahele taotlejale kogusummas 110 eurot.
- Kahele taotlejale sotsiaaltoetuse maksimisest keelduti.

Määrati hooldaja ühele raske puudega isikule ning hooldajale hooldajatoetus.

Otsustati maksta õpilastoetust summas 290 eurot Eleri Öismale seoses osalemisega Leedu lahtistel meistri- võistlustel jõutõstmises.

Otsustati kinnitada 2012. aastaks Nissi Vallavalitsuse hallatavate lasteade majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestuslik maksumus ühe lapse kohta aastas alljärgnevalt:

- Riisipere Lasteaed – 2292 eurot;
- Turba Lasteaed – 1968 eurot.

28. detsember 2011

Määrati projekteerimistingimused:

- EELK Nissi Maarja kogudusele mänguväljaku projekteerimiseks Riisiperes Nissi tee 55 kinnistule;
- SWECO Projekt AS-le Lehetu küla Terjatu puhastusjaama kinnistule Lehetu reoveepuhasti ehitusprojekti koostamiseks;
- SWECO Projekt

AS-le Madila külas Veetõusme kinnistule reoveepuhasti ehitusprojekti koostamiseks;

Anti kirjalik nõusolek Tiiu Gutmanile sauna ehitamiseks Odullema külas Muru kinnistule.

Väljastati kasutusluba pumbamajale Munalaskme külas Veetorni kinnistul.

Väljastati ehitusload Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le Tabara külas Kõrgemäe kinnistu elektri maakaabelliini ehitamiseks, Nissi vallale Turba Gümnaasiumi algklasside hoone ja peahoone rekonstrueerimiseks.

Otsustati abistada Nissi 26 Korteriühistut elamu katuse ehitusprojekti koostamisel.

Keelduti ühe isiku elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmisest.

Otsustati jagada Rehemäe külas asuv Nikre-Tõlva katastriüksus neljaks katastriüksuseks, Kivitammi külas asuv Lehtmetsa katastriüksus kaheks katastriüksuseks ja Ürjaste külas asuv Otti katastriüksus kaheks katastriüksuseks.

Anti võimalus OÜ-le Fratex Riisiperes Metsa tn 2 ja Metsa tn 2a maa osuteesõigusega erastamiseks.

Määrati teenindusmaa Riisipere alevikus Kase ja Spordi ning Turba alevikus Aia tänavale.

Otsustati maksta lasteaiatoetust ühele taotlejale summas 46,02 eurot, ravimitoetust kolmele taotlejale kogusummas 138,06 eurot, rehabilitatsioonitoetust ühele taotlejale summas 67,20 eurot. Keelduti kahele taotlejale sotsiaaltoetuse maksimisest.

Otsustati anda üürile tuba sotsiaalkorterist Lehetu külas Papli-12.

Anti raieluba puude raiumiseks Ellamaa külas Kuuse kinnistul.

Lubati kahele Madila küla jäätmevaldajale jäätmekonteineri tühjendamist sagedusega kord 12 nädala tagant.

9. jaanuar 2012

Määrati projekteerimistingimused Eesti Energia Võrguehitus AS-le Jaanika külas olemasoleva õhuliini maakaabliga asendamise projekteerimiseks.

Anti kirjalik nõusolek sauna rekonstrueerimiseks aiamajaks Vilumäe külas Sarapiku kinnistul.

Väljastati ehitiste kasutusload viihallile Turbas Lehetu tee 15 ja elektrimaakaabelliinile Munalaskme külas Karjafarmi maaüksusel.

Väljastati ehitusluba EELK Nissi Maarja kogudusele mänguväljaku ehitamiseks Riisiperes Nissi tee 55 kinnistule.

Väljastati ehitusluba Turbas Aia tn 2-7 korteri rekonstrueerimiseks.

Anti üürile eluruum Lehetu külas Papli-18.

Eraldati 130 eurot Riisipere Kultuurimajale seoses maja 40. aastapäevaga.

Kehtestati Turba Gümnaasiumi spordihoone kasutamise hinnad alates 1. veebruarist 2012. a.

Kehtestati Riisipere Kultuurimaja ruumide ja teenuste hinnad alates 1. veebruarist 2012. a.

16. jaanuar 2012

Otsustati maksta lasteaiatoetust 10 taotlejale kogusummas 767 eurot, koolitoetust õpilaskodu üüri tasumiseks 6 taotlejale kogusummas 1680 eurot, rehabilitatsioonitoetust ühele taotlejale 78,35 eurot, hooldekodu- toetust ühele taotlejale 276,10 eurot kuus, erakorralist toetust kahele taotlejale kogusummas 170 eurot.

Võimaldati jäätmemahuti tühjendamist üks kord iga 12 nädala tagant ühele Munalaskme küla jäätmevaldajale.

Määrati projekteerimistingimused Eesti Energia Võrguehitus AS-le Munalaskme külas Ees-Aru kinnistu ühendamiseks 0,4 kV kaabelliiniga ning Rummuallika kinnistu ja Ees-Aru kinnistu vahelise õhuliini demonteerimiseks.

Kooskõlastati rajatava puurkaevu asukoht Ürjaste külas Kruusiaugu kinnistul. ■

Nissi Vallavolikogu istungitel otsustatust

8. detsember 2011

Kinnitati Nissi Vallavalitsuse (ametiasutusena) struktuur, teenistujate koosseis ja palgamäärad. Määrus jõustub 1. jaanuaril 2012. a. Otsustati algatada Nissi valla arengukava koostamine. Arengukava koostatakse ajavahemikuks 2012 kuni kavandatud varaliste kohustuste lõppemise aastani.

Otsustati maksta erakorralist toetust ühele sügava liitpuudega isikule.

12. jaanuar 2012

Nissi valla 2012. aasta eelarve oli esimesel lugemisel.

Otsustati koormata Munalaskme külas asuva Sepu tee L3 kinnistu isikliku kasutusõigusega 0,4 kV maakaabelliini ja liitumiskilbi ehitamiseks Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ kasuks.

Tunnistati kehtetuks Nissi Vallavolikogu 10. oktoobri 2002. a määrus nr 20 „Sotsiaalsete garantiide kehtestamine“. Määrust pole rakendatud alates 2009. aastast. ■

Arseenireostusest tulenev keskkonnaoht Turbas on likvideeritud

Detsembri keskel lõpetati Turba endise puiduimmutustehase arseenireostuse likvideerimise projekt.

Üle aasta väldanud tööde käigus veeti ohtlike jäätmete hoidlasse 1880 tonni ohtlikke jäätmeid ja reostunud pinnast, 5900 tonni reostunud pinnast puhastati koha peal

ning 20000m³ reostunud pinnast lokaliseeriti, st paigutati koha peale ehitatud sarkofaagi, kust ohtlike ainete levik ümbritsevasse looduskeskkonda on välistatud. Projekti käigus likvideeriti ka immutustehase territooriumist väljapoole jäänud reostuskolded endistes elektrijaama jahutusvee tiikides ning elektrijaama hoone ees (vana õlimajand). ■

- Tööd tegi AS Ecopro, järelevalvet teostas OÜ Vealeidja.
- Projekti kogumaksumuseks kujunes 1 372 822,22 eurot.
- SA Keskkonnainvesteeringute Keskus toetas projekti 1 232 216,59 euroga.
- Omafinantseeringu summa 140 605,63 eurot tasus valla eest ST Projektigrupp TÜ.

Tagasivaade jõulukuule

Terje Lehtme
Riisipere lasteaiaõpetaja ja hoolekogu liige

*Paneks pekki tihasele,
aga kodus pekki pole,
nüüd tihane on vihane
ja trummeldab mis kole.
Ehk polegi ta vihane
või on ta hoopis näljas -
nii väike lind on tihane
ja käre külm on väljas.*

Nüüd, mil tõelised talveilmad kätte jõudnud, on näha tihaseid ja teisi väikesi linnukesi, kes ootavad, et neile toidupoolist pakutakse. Ütleb ju vanasõnagi, et ega tali taeva jää!

Jõulukuul oli jõulutunne visa tek-kima, sest väljas oli soe ja sajune. Jõulutunnet aitas tekitada Pille ja Andruse isa, Taavi toodud kuusk, mis jõululaada ajal saali ehtis. Jõululaata on meie majas peetud aastaid ja küllastajatest puudu pole olnud. Suur tänu lastevanematele ja õpetajatele, kes olid valmistanud jõulukaarte, jõulukaunistusi ja

vuda sellega, mis teeb meie kiriku eriliseks. Tänuõnad Leale, Sanna emale!

Jõulumeeolu aitasid luua ka sageli piiluvad päkapikud, kes lastele maiustusi ja mänguasju toid.

Eriline tänu ka õpetajatele, Signele ja Helvele, kes meie jõulupeo sisustasid näidendiga, mis ei jäänud professionaalide näitlemisele alla. Metsamoor küpsetas piparkooke ja koos karuga kaunistati nendega kuusk, et jõuluvana tunneks piparkookide lõhna ja teaks kuhu tulla. Karu aga tahtis piparkooke maits-

ta ja ei tahtnud end talveuinakule sättida. Oli meeleolukas ja lõbus etendus! Piparkookide lõhna peale saabuski läbi sajuse ja sombuse ilma jõuluvana, kes oli nooruslik ja lahe ning meeldis kõigile väga!

Talvekuu näitab oma tõelist palet paksu lume ja külmade ilmadega ning metsloomade elugi läheb raskemaks. Kuu lõpupoole sõidame metsa loomadele süüa viima ja talvise metsa ilu nautima. Metsas võtab meid vastu Taavi Ehrpais ja sõidutab Maido Kaljur. Aitäh neile ja ootame meeleolukaid metsaelamus!

Mõnusat talve jätku kõigile! ■

küpsetanud kooke ja saiakesi kohvi kõrvale. Tauri Väli ema tegi lastele meeleolukaid näomaalinguid. Asjade müügist saadud tulu jääb igale rühmale vajaliku muretsemiseks. Lasteaia hoolekogul on neljandat aastat traditsiooniks saanud mõelda, millega saaks lastele heategevuslikus korras heameelt valmistada. Sel aastal kogutakse annetusi muusikariistade muretsemiseks. On tehtud ka väikesi annetusi, mis tehtud suure südamega. Suur tänu kõigile, kes on olnud helled annetajad!

Enne jõulupühi käisime lastega kirikus, et rääkida lastele, kuidas jõulud on seotud kirikuga ja tut-

Harjumaa koolide inglise keele päev

26. jaanuaril toimus Nissi koolis Harjumaa koolide 8. klasside inglise keele päev, mille teemaks oli „London“. Osalesid 24 kooli 3-liikmelised võistkonnad. Nissi kooli 9. klassi õpilased tegid võistlejatele lühietekande, et jagada oma muljeid keeleõppereisidest Exeteri ja Londonisse. Küsimused, millele õpilased vastama pidid, nõudsid nii raamatuteadmisi kui ka head kuultuuritundmist. Üldarvestuses tuli võitjaks Laagri kool, teiseks jäi Pal-

diski Gümnaasium ja kolmandaks Laagri kooli II võistkond. Kaasa tulnud õpetajatele tutvustasid 9. klassi õpilased ja huvijuht meie Inglismaa keeleõppereisidel saadud kogemusi, et innustada ka teisi kooli sarnaseid reise ette võtma. Selgus, et keegi kohalolijaist ei olnud koos õpilastega sellistel keeleõppereisidel käinud. Samuti oli õpetajatele üllatusküllaline: inglasest õpetaja Keila koolist.

Oli meeleolukas ja asjalik päev! ■

Avatud tunni päev

19. ja 20. Jaanuaril toimus Nissi koolis taas avatud tunni päev. Päeva eesmärgiks oli anda lapsevanematele võimalus külastada tunde ja olla ise külalisõpetajaks, sest lapsevanemate teadmised ja kogemused toovad

tundi vaheldust ning elevust. Seekord käisid lapsevanemad tunde andmas I, II ja III klassis. Osales 4 lapsevanemat ja ühe õpilase tädi. Kindlasti andis päev huvitava kogemuse ka lapsevanematele. ■

Muinasjutud Riisipere raamatukogus

Nissi koolil ja Riisipere raamatukogul on aastate jooksul välja kujunenud mitmed toredad traditsioonid. Üheks südantsoojendavamaks neist on aga see, kui kohtume jõlueelsel nädalal hubaseks kujundatud raamatukogus, kus lapsed jutustavad üksteisele oma lemmikmuinasjutte. Pärast arutlevad jutustatu üle ja ei puudu ka suutäis magusat. Üritusele pääsemiseks valmistuvad lapsed juba varakult ja ootavad seda põne-

vusega. Õpetajad koos lastega otsustavad siis hiljem, kes pääsevad edasi. Võitjaid ja kaotajaid ei ole. Kõik jutustajad saavad mälestuseks toreda lasteraamatu. Sel aastal jutustasid:

1.klass - Eliise Lall,

2.klass - Taavo Ehrpais,

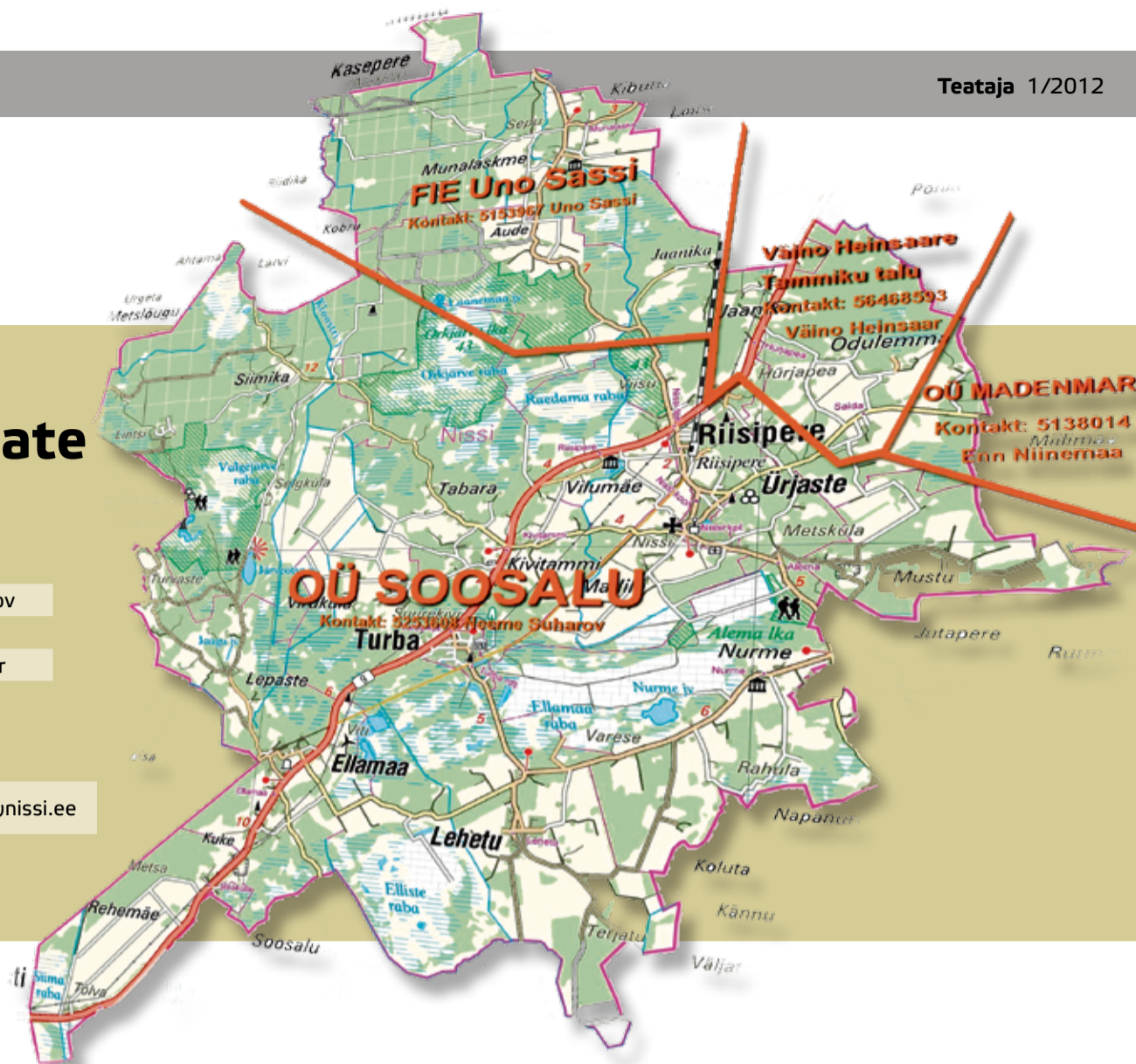
3.klass - Eerik Ehrpais, Ott Ajaots, Katriine Laanjärvi, Märt Maasikas

4.klass - Pilleriin Viil, Alex Kroon ■

Lumetõrjetööde teostajate kontaktid

OÜ Soosalu	5253608	Neeme Suharov
FIE Uno Sassi	5153967	Uno Sassi
Väino Heinsaare Tammiku talu	56468593	Väino Heinsaar
OÜ Madenmar	5138014	Enn Niinemaa
Valla (tellijä) esindaja:		
Kalju Kallaste	6087209, 5548657	kalju.kallaste@nissi.ee

Koht	Nimi	Punkte
Vanuseklass M<9		
1.	Priit Peterson	50
2.	Ott Ajaots	37
3.	Taavo Ehrpais	29
4.	Jürgen Lehtme	27
5.	Rasmus Raadik	26
6.	Sander Saaring	21
7.	Rauno Notton	20
8.	Eerik Ehrpais	15
9.	Markus Kaljur	15
10.	Frank-Aron Ragilo	13
11.	Henri Peterson	13
12.	Kaspar Käsper	11
13.	Martin Peebo	11
14.	Erich Voomets	10
15.	Ragnar Velberk	9
16.	Matthias Gubinski	8
Vanuseklass N<9		
1.	Sanna Ylonen	45
2.	Laura Lall	35
3.	Laura-Liis Kaljur	28
4.	Eliise Kadak	25
5.	Getter Lehtsaar	17
6.	Liisbet Lehtme	17
7.	Ave Kaljumäe	14
8.	Frida-Mia Ragilo	12
Vanuseklass M10-12		
1.	Madis Laaser	50
2.	Mihkel Vaaramaa	40
3.	Märt Maasikas	34
Vanuseklass N10-12		
1.	Annika Saaring	50
2.	Marlen Enok	20
3.	Katriine Laanjär	17
Vanuseklass M13-15		
1.	Siim Pesor	50
Vanuseklass N13-15		
1.	Siiri Raav	50
2.	Kaisa Ehrpais	20

Alema XVI karikavõistlused

Kaie Ehrpais

Pikisilmi oodatud talv ei jäänud ka sel aastal taevasse. Suusarada Alemaal on nii kohalike kui kaugemalt tulnute seas väga populaarne koht. Suusatajad saavad valida kahe erineva distantsi vahel: 3 km ja 1,5 km, väike ring on õhtuti valgustatud. Valgustuse lülitab suusataja ise suusaraja alguses asuvast lülitist sisse ja viimasena rajalt lahkuv sõitja lülitab valgustuse välja. Selline rajavalgustuse kasutajate usaldusele ja vastutustundele põhinev süsteem on siiani

hästi töötanud. Kelguga ja jalgsi rajal olijatele on palve: ärge kõndige suusajäljes ning mäest alla kelgutades vältige kelguga suusajälge sõitmist.

Iga-aastane suursündmus Alema karikavõistlus suusatajate toimus juba kuueteistkümnendat korda, osa võttis 67 erinevas vanuses suusatajat. Eriti rõõmustas väikeste suusatajate rohkus: kuni 9-aastaseid lapsi oli rajal 24. Kavas oli traditsiooniliselt kolm etappi, millest ilmalolude tõttu toimus kaks: üks

klassikalises ja üks vabastiilis. Kui kaks võistlejat jäid karikavõistluse arvestuses ühesuguse punktisummaga, siis eelistati klassika etapil parima koha või ajaga võistlejat. Arvestust peeti eraldi tüdrukute ja poiste, meeste ja naiste osas ning vanuseklassideks olid kuni 9a., 10-12a., 13-15a., 16-21a., 22-44a. ja üle 45a.

Alema suusarada on jätkuvalt hooldatud ja avatud. Pidevalt uuendatud infot suusaraja olukorrast leiab ERR lumeinfo lehelt <http://sport.err.ee/>

Koht	Nimi	Punkte
Vanuseklass M16-21		
1.	Raimond Lepiste	50
2.	Arnold Lepiste	20
3.	Mihkel Rus	20
Vanuseklass M22-44		
1.	Kaido Pesor	50
2.	Rene Hanni	35
3.	Aivo Traks	31
4.	Marek Saar	21
5.	Raido Notton	20
6.	Martin Tamm	17
7.	Mart Tiik	15
8.	Enrico Salk	14
9.	Ivo Kivastik	13
10.	Rein Ansen	13
11.	Rauno Peel	12
12.	Lauri Kaldoja	12
13.	Taavi Ehrpais	11
14.	Tarmo Sklave	9
15.	Raivo Õisma	8
16.	Joel Joa	7
Vanuseklass N22-44		
1.	Raina Vaarmaa	50
2.	Karin Lehtme	35
3.	Annely Ajaots	32
4.	Kairi Peel	29
5.	Anneli Aas	28
6.	Gerly Ragilo	20
7.	Annely Gubinski	13
Vanuseklass M>45		
1.	Olev Murd	50
2.	Ats Kütt	40
3.	Toomas Moor	32
4.	Peeter Tarvis	17
5.	Tõnis Leier	15
Vanuseklass N>45		
1.	Kairi Vaarmaa	40
2.	Juta Lehtme	25
3.	Aivi Tarvis	25

Kuni 9-aastaste poiste esikolmik, vasakult: Ott Ajaots, Priit Peterson, Taavo Ehrpais

Kus imelised asjad juhtuvad?

Tarvo Jõeste

Vaatan valla arengukava esimesi töörihmade valmistatud dokumente – targad inimesed, targad mõtted, ilmselt tulevad targad otsused. Keskmise inimese jaoks. Keskmise valla keskmises asulas elavale keskmises vanuses inimesele sobivad ideed. On see halb? Mitte tingimata. Aga kõige lihtsam on. Ei pea palju pingutama, enamuse on nõus, valdavalt kõigile sobib, kompromiss. Ainult ajalugu kipub näitama, et tavalisus ei tooda progressi. Kompromiss ei vii edasi.

Tahaksime erilised olla? Eriliselt mõelda, teistmoodi toimetada, enamlikule arvamusel vastu astuda? Kas julgeme? Targad inimesed on öelnud, et mõtlemise julgus, progress

ja usk asjade juhtumisse on kinni meie peades. Ja ainult seal. Mul on põhjust neid inimesi uskuda. Piltlikult öeldes: kui keegi ikka pikka aega (nt mõnikümmend aastat) veenab eesti sportlasi, et sa pead olema sündinud neegrina, et kiiresti joosta, siis ei muutugi nende jookusamm nobedamaks, sest nad ei saa ju neegriski muuta. Nissi vald on väike, Turba ja Riisipere on konkureerivad keskused, meie koolid on nõrgad, targad (noored)inimesed lahkuvad – sellele mõtlemisele ja rääkimisele oleme keskendunud ja tundub, et kõik usuvad seda edukalt.

Aga kui ei usuks? Kui räägiks ja usuks teistsuguse, kindlasti mõneti ebapopulaarse elu võimalikkusesse – paneks kokku 4-5 ümbritsevat valda ja mitte Tallinna suunal, teeks kuhugikorralikugümnaasiumi neile, kel soov õppida keskmisest suurem, korraldaks sinna transpordi igast nurgast.

Jätaks põhikoolid mõistlikesse kaugustesse kodudest, kõikvõimalikele abivajavatele lastele/noortele looks tollesamasse gümnaasiumisse või misiganes erilisse kooli pääsemise toetused. Algatuseks. Mõtleks veidi raamidest välja, mõtleks teistmoodi kui ministriumid/määrused osutavad. Usuks kogukondade

suutlikkust vallas niimega Eesti ja ei usuks külade kohta produtseeritud normatiivaktide mõistlikkust. Ei ole võimalik? Arvate? Mike Stroud, kes koos sir Ranulph Fiennes'iga 2003. aastal jooksis 7 päevaga 7 maratoni seitsmel erineval kontinendil, ütles: „Me oleme täpselt samasugused inimesed nagu kõik teised. Kui enamuse mõtleb

teatavatel otsustushetkedel, et mina küll ei suuda sellega hakkama saada, siis meie teeme sellest küsimuse: kas me saaksime sellega hakkama? Kui juba on esitatud küsimus, siis on sellele vaja hakata vastust otsima!“ Ja mul on põhjust seda meest uskuda.

Lisaks mõtleks sellele, miks siiski osad inimesed otsustavad suurlinnadest lahkuda „maale“ elama. Päev päeva järel. Miks nad on nõus selle pärast rohkem kulutama, on nõus kohalikus kogukonnas vabatahtlikult ja täiesti tasuta midagi korraldama? Miks nad on nõus isegi rahaliselt toetama mõtet või tegu, kui sellel on pikemat väärtust ja kõrgemat lendu? Ja miks nad ei ole nõus osalema üritustes, mille taga on poliitiline lühinägelikkus, omakasu, võimatusse mitteuskumine? Uue arengukava avakoosolekul manitses härra, et kokkutulnud keskenduksid ikka reaalsele probleemidele, ei ole mõtet proovida võidelda ülemaailmse näljahädaga! Mina ütlen, et on.

Võta leht paberit ja joonista keset lehte suur sõõr, kirjuta sinna sisse: koht, kus toimuvad imelised asjad. Siis joonista lehe nurka, üsna eemale suurest sõõrist pisike ring, kirjuta sinna sisse: sinu igapäevase heaolu tsoon. Tunds

äratundmisrõõmu? Enamus inimesi tunnevad. Maailma viivad edasi need, kes ei tundnud! Kas me kavatsime midagi teha, et seal pildil ei oleks edaspidi meie elu, et need ringid pisikest servapidigi katuks? Aga tegelikult?

Arvad nüüd, et see kõik on Nissi valla arengukava ja Eesti regionaalmaastiku kontekstis mõttetu, sest raha ju niikuinii pole? Ma ei kavatsen võtta sinu arvamust. Toosama ülalmainitud sir Ranulph Fiennes, Guinnessi rekordite raamatu kohaselt maailma suurim elav seikleja, sadade õnnestunud, aga ka ebaõnnestunud ekspeditsioonide korraldaja, pole põhimõtteliselt kunagi kasutanud ühegi ekspeditsiooni läbiviimiseks sentigi isiklikku raha! Ja mul on põhjust seda meest uskuda! ■

See magus sõna - vabadus

Astrid Ode-Laamanen

Veebruarikuu on eestlastele oluline. See on kuu, mil Eestimaa tähistab oma ajaloolist võitu ja esimest vabadust. Tahaksin minna tagasi minevikku ja tutvustada eestlaste käekäiku, meie iseseisvuse sündi.

1917.a. oli olukord maailmas süüge, kuid just see lõi eestlastele avarama võimaluse ühiskondlik-poliitilisteks üritusteks. Eestlased, esimesed vähemusrahvustest, suutsid saada kinnituse Eesti ajutise omavalitsuse korraldamise seadusele, mille põhjal juba juulikuus (1917) võisid alustada tegevust. Loodi maakondade nõukogud ja kubermangu

maanõukogu (Maapäev). Et teotsa valiti õige mees J.Poska, kes määrati Eestimaa Kubermangu komissariks.

Kui Putin nimetas NSVL-i lagunemist 20.sajandi suurimaks katastroofiks, siis sajandi alguses oli veel suurem maailma kokkuvarisemine. Mõlemal korral tõstis pead ka šovinism, venepoolne rahvuslik sallimatus ja vähemusrahvuste õiguste allasurumine ning piiramine. Enamlased vangistasid Tartus abikomissari K.Partsi ja linnapea H.Luhti. Aeg oli ärev.

Eestlastel tuli kiiresti ja targalt tegutseda. Juunis otsustati pidada maha kongress. Sellest pidid osa võtma iga valla 1000

elaniku kohta üks esindaja. Päevakorral oli Eestimaa kubermangu komissari ja seniste maavalimiste maksvuse küsimused.

Pärast seda tuli kokku Eesti Rahvuskongress. Sellele tuli juba 600 saadikut. Esindajad olid J.Kukk, K.Päts, J.Vilms, P.Pöld, A.Birk, ja M.Juhkam. Need mehed valiti juhatusse. Esialgul ei nõutud lahkulöömist Venemaast. Arvati, et riigi lõplik kindlaks määramine oleks kuulunud Vene Asutavale Kogule. Siin näitasid oma vaoshoitust ja tarkust J.Poska ja K.Päts. Oli tunda, kuhu nad tegelikult sihivad. Siit on lühike tee iseseisvuse loomiseni, kui kõik kulgeb nende strateegia raamides.

Eestlastele korraldati palju vastuaktioone. Enamlaste loosung oli: „Maha kodanlaste rahvuskogu!“ K.Päts aga vastas: „Meie ei tagane ja kui teie omi plakateid, loosungeid ära ei korja, siis teen seda mina!“ Seda vastust ei oodatud. Venelased kärsid edasi, eestlased jäid vankumatuks. Kas nüüd või mitte kunagi. Peterburis korraldasid eestlased rongkäigu. Nad kandsid rahvuslippe. Ühes suuremas vene ajalehes kirjutati: „Vaata, kus kannavad oma ilu! Eestlased marsivad suurepäraselt, kuid see on ju puhtal kujul saksa väljaõpe!“ Peterburi meelevaeldus mõjutas ajutist Eesti Omavalitsuse seadust ja andis tõuke

sõjaväeüksuste organiseerimiseks-Eesti rahvusväeosaade loomiseks.

Võeti vastu uute reformide läbiviimise kord, mis viis asutava kogu valimiseni. Boikoteeriti riigiasutusi ja kiriklikke kohustusi. Rüütelkonna kassasse lõpetati maksude maksimine. Õppekeeleks määrati eesti keel. Loodi rahvamiilits, hilisem kaitseliit. Loodi Maapank. See kõik oli meeletu tahe ja julgus.

15.novembril 1917.aastal kuulutas Maapäev end kõrgemaks võimaks. See oli antud hetkel võrdne iseseisvusdeklaratsiooniga. Venelastel ja eestipoolsetel enamlastel õnnestus see kõik hetkeks nurja ajada. Maapäev saadeti laiali. Venemaa agoonia kestis.

1918.aastal olukord muutus. Eestlased otsustasid esimesel võimalusel välja kuulutada iseseisvuse. Enamlased kuulutasid hoopiski välja erakorralise seisukorra. Ettekäändeks toodi baltisakslaste palve, mis oli saadetud Saksa Välisministeeriumile. Venelased arreteerisid siniseid aadlikke, üle 500 saadeti Siberisse. Nende hulgas ka Eduard Stackelberg. Venemaa ja Saksamaa korraldasid kiired läbirääkimised Brestis, mis aga jooksis liiva.

18.vebruaril 1918.aastal hakkasid saksa väed liikuma, mandri-Eestisse jõudsid nad

Ajutise valitsuse koosolek 27. novembril 1918 Oskar Sädek. Joonistus

saarte kaudu. Liiguti Haapsalu suunas. Venelased olid sel hetkel jõuetud. 23.vebruaril 1918 purustasid sakslased Keila lahingus punakaardi üksused ning hõivasid Tallinna. 3.märtsil vallutati Narva.

Venemaad ähvardas kokkuvarisemine, lõpuks otsustas Lenin võtta vastu Brestis sõlmitud rahu. Selle kohaselt loobus Venemaa Baltikumist. Leedu, Kuramaa ja Eesti saared läksid sakslastele. Olukord oli eestlaste jaoks kohutav, kuid mitte lootusetu. Venelaste edu korral oleks olukord olnud hullem.

24. veebruari pärastlõunal kinnitati Eesti Vabariigi ajutine valitsus, peaministriks K.Päts.

Sakslased võtsid veel lühikeks ajaks võimu enda haardesse ning keeldusid vabariiki tunnustamast. Algas saksa okupatsioon. Aga Eesti Vabariiki oli juba välja kuulutatud

ning 9 kuud hiljem Saksamaa tunnustas seda.

Eesti Vabariigi lipp lehvits tuules, eesootavad suured tormid olid veel teadmata. Seda vabariiki tuli kaitsta, kuid ta oli juba sündinud, teda ei saanud ükski maailma nurk enam olematuks muuta.

Selle lapsukese sünnipäevaks jäi 24.vebruar 1918.

Mäletan, olin II klassi tüdruk. Siis oli kombeks salmiku pidamine. Sinna võis joonistada või kirjutada. Ükskord palusin vanaema: „Mamma, joonista mulle siia midagi!“

„Ma ei oska!“ „Aga kirjuta siis,“ mangusin mina.

Ja vanaema kirjutas:

„Ära iial häbene, Et sa oled eestlane. Eestlastel on särigid märjad, Peas on kuldsed võidupärjad.“

Tema mäletas neid hetki. ■

Eestlaste meelevaeldus 26. märtsil 1917 Petrogradis Juhani Pütsepp, õlismaal

HEAD KÜLALISED! HEAD JUHENDAJAD, ESINEJAD!

Teie muutsite oma kohalolekuga 15. jaanuaril 2012 Riisipere kultuurimaja 40. sünnipäeval peo soojaks, kust õhkus talvisest lumest päikesepaistet ja südamesoojust.

Suur tänu, Nissi Vallavolikogu esimees Annely Ajaots, vallavanem Peedo Kessel, et leidsite aega osaleda ja rõõmustada koos vallarahvaga tõeliselt rahvapeol. Üllatusi jätkus igas ülesastes ja õnnitluses.

Kõige väiksemad-laululapsed andsid nii suure annuse energiat, et see oli märk peo õnnestumiseks.

Meie nobenäpud olid pannud kokku kogumi Nissi pitsidest, sõlmedest ja lisaks iga aasta kohta pitsist alus, mis ootab esimest võimalust eksponeerimiseks ja kaunistamiseks.

Täna kõiki, kes andsid oma panuse annetuse näol kultuurimaja akustilise kardina muretsemiseks.

Rõõmsate kohtumisteni!

Hea, et on, kus olla,
kus käia ja koos lustida!

POOLEL TEEL PUU OTSA

Autor: Peter Ustinov

Etenduse lavastas Tarmo Hints.

Osades: Erich Einstein, Marju Anvelt, Kätlin Mägi, Rainer Kiis, Airita Silluta, Kaarel Orumägi

Tarmo Hints, Janek Reedi ja Oliver Bollverk.

Inglise teatri teeneline näitleja ja lavastaja Peter Ustinov, kirjutas oma kolmevaatuselise näidendi "Poolel teel puu otsa" ("Halfway up a Tree") juba tegelikult 1968 aastal.

Maailmas ja ka Inglismaal andis siis tooni nii Vietnami sõda, kui ka tuumapomm. Eks sellepärast tunduski esialgu mässumeelsena kirjutatud materjal üsna erakordne ja paljuski karmi sõnavaraline.

Tegelikult võib P. Ustinovi näidendis näha üsna tugevat kriitikat ja satiiri igale ajastule. Pole ju inimeste maailmapilt selles suhtes üsna palju muutunudki. Paljuski on ta läinud isegi veel küünilisemaks.

Etenduses keskendutakse perekonna küsimustes. Isa tagasitulek kaugelt lahingutandril (tegemist on erusõjaväelasega), näitab kas või sedagi, kui vajalikud on teatud hetkedel lastele vanemad ja kui nad nende toetust ja juhatast pole saanud, loovad endale ise oma maailma, kuhu täiskasvanutel ei ole asja.

Kuidas fassaadi hoidmine kujuneb pikapeale erusõjaväelase abikaasale kõige tähtsamaks, kes jumala nimel vannub, et ta on aus ja korralik naine, kes ei

hooli sellest, et lapsed ja isegi kaugelt tagasi tulnud mees, viistavad senise elukorralduse peale ning hakkavad selle vastu mässama.

Lihtsam on pea liiva alla, kui probleemidega tegelemine, sest reaalsuse eest põgenemine on ju paljude jaoks ideaalne variant.

Näidendis leidub paljuski seda, mida kaasajal nimetatakse poliitkorrektsuse puudumiseks.

Eks see ole ka põhjus, miks Inglismaal seda näidendit eriti enam ei mängita. Kriitika nooli pillutatakse etenduses

nii kaugel maal sõjapidamise (näidendis siis sedapuhku Iraagis) kui ka seksuaalvähe- muste ning feminismi pihta.

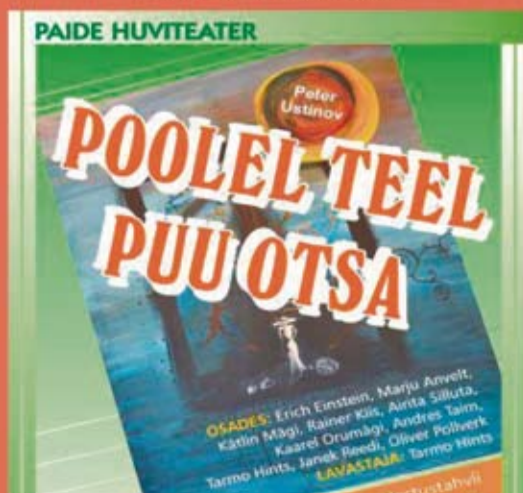
Kõike seda esitatakse teada tuntud vana hea Briti komöödia võtmes, millest ei puudu kunagi pisarateni tor- kivi tervemeelsus, kui ka selge- piirilised.

Näidendi lõpp pakuks kõne- ainet juba isegi teemal "Usk ja usklikkus", sest nagu me teada saame, pole oluline mitte asjade suurus, pikkus ega laius vaid VAIM. ■

TURBA KULTUURIMAJAS
R 18.VEEBRUARIL KELL 19.00

TEATRIÕHTU

satiriline komöödia kolmes vaatuses

Piletid müügil kohapeal 3 eurot

Eesti Vabariigi 94. aastapäeval

24. veebruaril kell 11.00 Riisipere Kultuurimajas

Kimbu viimine Vabadussõja ausamba juurde

Hommikukontsert

Riisipere Kammerkoor,
Riisipere Laululapsed

Külalistena osalevad:
Marko Mihkelson
Malle Pärn

Kaetud kohvilaud

RAAMATUPIDAMISTEENUSED

vaike ja keskmise suurusega ettevõtetele; füüsilisest isikust ettevõtetele; mittetulundusühingutele; korteriühistutele.

HINNAD ALATES 38,40 EUR

Osahing K & K Raamatupidamisteenused
www.kkraamatupidamisteenused.ee
telefon: +372 5591 1337; +372 5593 7433
e-post: kristirp@hot.ee.ee

Lugupeetud maaomanikud,
ostame aastaringelt:

KASVAVAT VÕSA
VÕSA LANKE
LEPIKUID
HAAVIKUID
KASVAVAT METSA

INFO:
Tel. 58 335 458, 58 284 317
E-mail: info@teknotee.ee

Teostame kraavikallaste ja tee äärte puhastamist võsast

Pajaka Puit

00 PAJAKA PUIT

- MÜÜA LÕHUTUD KÜTTEPUUD, tarne al 10 rm
- kuiv (metsakuiv ja lehtpuu) hind alates 40€/rm
- toores (kask ja lepp) hind alates 30€/rm
- Möödlud tellija soovil, hind sisaldab transporti
- 3 m KÜTTEPUUD tarne al 30 tm, hind kokkuleppeel
- Ostame metsakinnistuid ja raleõigust
- Puitmaterjali tootmine

Raplamaa
Märjamaa vald
Verbola 78203
tel: 502 48 95
info@pajakapuit.ee
www.pajakapuit.ee

UUE VALLA- KOGANIKUD:

detsembris 2011:
Kaur Talirand (Riisipere)
Ingel Õun (Munalaskme)

jaanuaris 2012:
Tenno Hanni (Turba)
Rihhard Leheroo (Madila)
Stella Dmitriev (Turba)
Miia Kaljurand (Riisipere)

Meie hulgast on lahkunud:

detsembris 2011:
Jüri Arula (Lehetu)
Sulo Kaikkonen (Riisipere)

jaanuaris 2012:
Urmas Kilusk (Turba)
Kalju Kurst (Lehetu)

Õnnitleme!

jaanuar:

90 Anette Luhaäär (Riisipere)
80 Lea Ainujõe (Riisipere)
80 Aino Nurme (Turba)
80 Anna Ambel (Turba)
80 Richard Kuldorg (Turba)
80 Harald-Heinrich Melliste (Lepaste)
75 Leini Uhkrand (Tabara)
75 Hilvi Kajastu (Munalaskme)
75 Aili Kliss (Vilumäe)
75 Elmar Sagur (Turba)
70 Veera Gabova (Riisipere)
70 Koit Enniste (Ürjaste)
70 Vello Neumann (Ellamaa)

veebruar:

85 Salme Simisker (Riisipere)
85 Johannes Rätsep (Aude)
80 Asta-Benita Arula (Turba)
80 Maimo Kruusamäe (Kivitammi)
80 Signe Reinmann (Turba)
80 Aino Pauts (Riisipere)
75 Enna Väljak (Ellamaa)
75 Maigi Klaar (Lepaste)
70 Irma Villmann (Riisipere)
70 Hõilme Madjak (Turba)
70 Ilme Lehtmets (Turba)
70 Liidia Metsjõe (Odulemma)
70 Vjatšeslav Ivanov (Turba)
70 Heins Martinson (Turba)

Silmar

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK
23.02.2012 alates 10.00-st
NISSI VALLAMAJAS
INFO ja etteregistreerimine
telefonil: 5219014

21.03.2012 alates 10.00-st
TURBA KULTUURIMAJAS
INFO ja etteregistreerimine
telefonil: 6735368

Nägemisteravuse kontroll maksab 6.40€
Prillitellijale on kontroll TASUTA